

Đôi Mắt Âm Ảnh

Nó đang xỏ đôi giày, nghe tiếng Ánh liến thoắng:

- Sắp xong chưa Mẹ? Anh chị đang đợi con kìa.
- Đứng yên cho Mẹ chải đầu. Sắp xong rồi. Con nhớ cầm tay anh chị cho chắc, cho cẩn thận nhé.
- Con biết rồi. Chị Hà đi giày xong rồi kìa Mẹ. – Ánh dõm chạy đi.
- Khoan đã nào. Để Mẹ thắt lại nơ cái váy đã.

Mẹ vừa làm xong, Ánh đã chạy vù lại bên nó, cười toe, nắm tay kéo đi:

- Đi đi chị Hà.
- Nghe Mẹ dặn các con này. Ánh đi giữa, một tay nắm tay chị Hà, tay kia nắm tay anh Nguyễn. Còn Phượng đi ngoài, nắm tay anh Nguyễn. Không được chạy. Phải nghe lời anh chị nhớ không? Đi qua bà Nội chơi chừng một tiếng thì về, đừng để Mẹ trông.

Mấy anh em gật đầu lia lịa, dắt dứ nhau ra ngõ. Nguyễn lớn nhất, 12 tuổi, rồi đến nó, Phượng và Hà, cứ cách nhau 2 năm. Đây là lần đầu mấy anh em đi một mình, nó lo ngay ngáy với trọng trách dắt các em đi đến nơi về đến chốn. Hôm nay thứ bảy nhưng Bố đi làm còn Mẹ lại bận trông mấy đứa em nhỏ, mà Ánh cứ đòi đi chơi nên Mẹ đành cho đi. mấy lần trước, Mẹ dắt các con qua thăm bà Nội, có chỉ đường rồi, đi đường tắt trong xóm, qua ngã Bàn Cờ, băng ngang con đường bên hông chợ Vườn Chuối, khi thấy bùng binh Hòa Hưng là đã đến nơi, đường quanh co nhưng dễ, lại không phải băng qua những con lộ lớn đông xe nên Mẹ an tâm phần nào.

Xóm Bàn Cờ nhà cửa san sát, chằng chịt đường ngang ngõ tắt chật hẹp, đồ đạc bày la liệt trước hiên nhà. Bốn anh em không thể nắm tay đi hàng ngang, Ánh len ra phía ngoài, nắm tay nó, tung tăng chân sáo, kéo đi trước. Nó cứ phải níu tay lại, chờ Phượng và Nguyễn.

Nó đe nếu không nghe lời đi chậm lại thì nó sẽ mách Mẹ và sẽ không được đi chơi nữa. Nhưng Ánh chẳng giữ được lâu, làm nó cứ phải luôn miệng nhắc em.

Trước trường tiểu học Bàn Cờ có nhiều hàng quán thức ăn thơm phưng phức, mấy anh em xán lại nhìn thèm thường nhưng Mẹ quên cho tiền ăn vặt, đành đi thôi. Vừa đến trường học thì quẹo phải, thêm một quãng ngắn thì dừng lại để chuẩn bị băng qua con đường bên hông chợ Vườn Chuối. Còn đang đợi thừa xe để qua đường thì đột nhiên Ánh dụt tay, vùng chạy trước. Nó sừng sốt, hoảng hốt hét lên khi thấy từ xa có chiếc taxi phóng tới.

Những gì xảy ra sau đó quá nhanh, nó run lẩy bẩy nhìn Ánh nằm bất động trên đường, giữa đám người vây quanh, lao xao chỉ chỗ. Nó chạy đến, hốt hoảng kêu: “Ánh ơi! Ánh ơi! Ánh ơi!” Một người đàn ông vệt đám đông, cúi xuống sát mặt Ánh xem hơi thở rồi bế xốc Ánh lên đặt vào băng sau chiếc taxi gần đó. Ông ta hỏi ai là thân nhân sẽ đi theo xe. Mấy anh em mếu máo nhìn nhau. Nó đi theo, còn Nguyễn dẫn Phượng về nhà báo tin. Ông ta bảo người tài xế taxi chạy đến bệnh viện Bình Dân gần đó và nhớ bám còi để vượt xe cộ cho nhanh. Nó quỳ bên cạnh, sợ hãi nhìn Ánh mắt nhắm nghiền, mặt thanh thản như đang ngủ, có chút máu rỉ ra ở mũi và khóe miệng. Nó lấy tay quệt cho sạch rồi chùi vào áo mình. Nó phúi những lần bánh xe trên váy Ánh, đặt hai chân em lại ngay ngắn, và gỡ những lọn tóc nâu lò xo phủ mặt. Nó nhẹ lắc tay em, rên rỉ gọi: “Ánh ơi!” nhưng Ánh vẫn thiêm thiếp. Sự im lặng kéo dài làm nó sợ hãi, báo trước chuyện không may. Chiếc taxi phóng chạy như bay mà sao nó thấy lâu, lâu quá. Nó cảm thấy mệt mỏi, choáng váng, gục đầu vào thành xe.

Bỗng xe thắng lại, đám người áo trắng toát bu đến, mở cửa, chiếc băng ca được đẩy đến sát bên cửa xe. Nó run rẩy nắm tay ai đó bước ra, rồi đi theo băng ca vào trong. Vừa qua lớp cửa kính, mùi thuốc sát trùng (Lysol) xộc vào mũi làm nó khó thở, xây xẩm mặt mày. Nó vội nắm lấy thành băng ca cho khỏi ngã, bên tai thoảng nghe tiếng ai kêu giật giọng: “Kìa, kìa, con bé xỉu rồi...”

Nó bật dậy, chóa mắt vì ánh nắng hắt qua cửa kính, rọi đúng vào mặt. Người đầu tiên nó thấy là Mẹ, một khuôn mặt thảm sầu vô biên, đôi mắt mọng đỏ. Nó úp mặt vào lòng Mẹ khóc òa. Giọng Mẹ thần thò:

- Nín đi con. Mình đi về thôi.
- Nhưng còn em Ánh? Em đâu rồi hở Mẹ?

- Em mất rồi. Bố đã đưa em về bệnh viện Chợ Rẫy.
- Mẹ ơi, em giựt tay... em bỏ chạy trước. - Nó sứt sùi.
- Nín đi... Về thôi. - Mẹ đỡ nó đứng dậy.

Nó nghẹn lời, làm sao để phân trần, để Mẹ biết không phải lỗi của nó. Chân líu riu theo Mẹ ra cổng, mắt ngoảnh lại tìm kiếm Ánh, nó không tin rằng em đã chết. Không thể nhanh như thế được!

Bố đưa Ánh vào nhà xác của bệnh viện Chợ Rẫy rồi ở lại đó suốt đêm. Mẹ nằm trong buồng từ lúc về đến giờ. Nó ủ dột, ăn năn, thấy tội mình rành rành, quá lớn. Nhà đông người nhưng không ai để ý đến nó. Nó lạc lõng, không biết làm gì ngoài việc trông nom các em, kéo chúng nép qua một bên, không làm cản đường cản lối người lớn. Xong việc, nó thu mình ngồi góc cầu thang. Họ hàng đến đây nhà, mỗi người một việc, giúp bà Ngoại bày bàn thờ, làm lễ cầu siêu. Tấm ảnh Ánh trên bàn thờ với đôi mắt to, đen, trong leo lẻo, bám riết theo nó, ánh mắt ấy như trách móc, hờn dỗi. Nó cúi gầm mặt mỗi khi đi ngang qua.

Hai hôm sau, vào buổi tối có một ông cụ cầm hương hoa đến viếng, trông cần cỗi, lụ khụ. Vừa thấy Bố, cụ quỳ xuống, lạy lia lịa, khóc lóc, van xin:

- Con của con vì buồn chuyện nhà mà uống rượu, lái xe lơ đãng để xảy ra nông nỗi này. Con xin ông tha cho, đừng bắt tội. Nếu con của con phải vào tù thì ai nuôi gia đình nó? Ai nuôi con nó. Cả nhà trông cậy vào nó mới có miếng ăn. Con già rồi, làm sao kiếm tiền giúp nó, nuôi gia đình nó. – Ông cụ sứt sùi kể lể.

Bố cũng quỳ xuống, lạy đáp lễ, đỡ ông cụ đứng dậy, mời ngồi. Lau nước mắt, Bố nói:

- Xin cụ bình tâm. Con tôi cái số đã hết. Tôi có bắt tội con của cụ cũng không làm cháu sống lại được. Cụ đừng lo sợ gì cả. Cụ về khuyên con của cụ nên nhớ đến tai nạn hôm nay mà bỏ rượu chè, lái xe cho cẩn thận.
- Ông thật phúc đức quá, ơn này con ghi lòng tạc dạ. Con chỉ còn ít tiền, mua hoa, quả cúng cháu, xin ông nhận cho.
- Được tôi xin nhận, cảm ơn cụ. Cụ cứ an tâm mà về.

Ông cụ lạy bàn thờ mấy lạy nữa rồi quay ra xá cả nhà, vừa xá vừa bước giật lùi ra cửa. Không ngờ số tiền ông cụ đưa khá lớn, chi phí cho đám ma xong còn dư vài ngàn để xây mộ cho Ánh.

Mẹ không ra nhưng tiếng Mẹ khóc ai cũng nghe thấy. Nó buồn nẫu ruột. Nó nhớ Ánh quá, không hiểu tại sao em cứ dục đi mau, rồi lại giựt tay chạy qua đường, bên kia đường là chợ với những đồng rác cao nghệu ruồi bu, đâu có gì hay, đâu có gì vui!

Đoàn xe tang nối đuôi đi về nghĩa trang Bắc Việt. Một đám nhóc, vai vế anh-chị-em với Ánh, ngồi im lặng sau xe tang cùng với chiếc quan tài nhỏ bé, trong đó Ánh mặc chiếc váy đầm đẹp nhất, an nhiên nằm. Lúc hạ huyệt, Bố khóc, Mẹ lẫn lộn kêu gào thảm thiết, quần áo lấm đất bùn, chỉ chực lẫn xuống mộ. Nó oà khóc theo, nước mắt nước mũi tèm lem, nó cố níu tay Mẹ lại, nhưng không đủ sức. Người ta bu vào kéo Mẹ đứng lên, để mặc nó ngồi đấy. Bà Chát, hàng xóm, ghé sát mặt nó, chua chát: “Không trông em cho kỹ, để nó chết rồi khóc lóc à? Giết nó còn gì nữa!” Nó bàng hoàng, tiếng khóc tắt nghẹn trong cổ, cúi gằm mặt, run rẩy đứng lên, rồi lủi nhanh vào đám đông, sợ người ta nhận ra mặt kẻ sát nhân.

Những ngày sau đấy, nó lặng lẽ theo gia đình lên nghĩa trang thăm mộ Ánh. Mộ được xây cao bằng đá hoa cương, có đặt hình em và có lọ cắm hoa ở giữa. Mẹ vẫn ít nói, vẫn lặng lẽ, vẫn bỏ ăn, bỏ ngủ, gầy rộc đi thật thảm thương. Nó thu mình, tránh né. Cái mặc cảm tội lỗi đang dấy vò hai mẹ con, tạo một khoảng cách lạnh lùng, âm đạm.

Gia đình nó vào nghĩa trang Bắc Việt thường xuyên để lo việc xây mộ, phật cò, trồng hoa, ... ngôi mộ Ánh luôn quang đãng, đẹp đẽ. Mẹ từ từ gượng dậy, qua khỏi tình trạng suy sụp về tinh thần cũng như thể chất. Nó cũng thế, nhưng tận cùng tâm khảm vẫn mang mặc cảm là kẻ có tội và luôn trốn tránh ánh mắt của Ánh trên bàn thờ. Đứng ở chỗ nào, góc nào nó đều cảm thấy đôi mắt Ánh tròn xoe pha giận dỗi đang bám theo nó. Tội nó nặng quá, ai cũng biết, nó không dám mở lời cầu xin tha tội.

Nguyễn đi du học khi nó vào lớp 11. Nó cảm thấy cô đơn vì mất chỗ dựa tinh thần, tuy hai anh em ít khi tâm sự về chuyện đã qua, nhưng Nguyễn là người trong

cuộc, biết rõ không phải lỗi của nó. Hơn nữa nó cần Nguyễn hướng dẫn, dạy kèm cho kỳ thi Tú tài sắp đến. Nó thi Tú tài một, cùng lúc với Hòa, con gái bác Trung, bác là bạn cùng sở với Bố. Ngay từ đầu năm lớp 11, Bố đã đe: “Nếu không đậu cao hơn hoặc đậu bằng với con gái bác Trung thì đừng nhìn mặt Bố.” Nó biết Bố nói thật vì giọng Bố cứng rắn, nghiêm nghị, hình như Bố chưa quên cái tội của nó. Nó cố gắng học ngày học đêm để không làm Bố thất vọng, nhưng học tài thi phận, nó lo sợ lắm. Nó cầu Trời khấn Phật mỗi tối, trước khi đi ngủ. Nó muốn cầu Ánh phù hộ cho nó nữa vì Mẹ thường hay nói những người chết trẻ rất linh thiêng, nhưng nó thấy mình không xứng đáng để nhận ơn huệ từ em. Mấy lần nó đã đứng trước linh vị của Ánh nhưng nghẹn ngào không thốt nên lời.

Chỉ còn mấy hôm nữa là đi thi, nó quyết tâm, thu hết can đảm lên căn gác lửng. Đứng trước bàn thờ, nhìn vào đôi mắt Ánh, đôi mắt sáng long lanh ấy hôm nay hình như có phần dịu hiền, thân thiết, đúng là đôi mắt của đứa em hay vòi vĩnh chị. Nó hối hận, khóc mùi mẫn như ngày đưa Ánh ra mộ, lời cầu xin bật ra theo tiếng nấc sục sùi.

Những ngày chờ đợi kết quả kỳ thi là những ngày dài khổ sở. Nó đến trường Gia Long thường xuyên để xem trường đã có bảng niêm yết chưa. Khi biết mình đậu hạng bình, nó mừng lắm nhưng vẫn lo, lo cái Hòa đậu ưu. Buổi chiều đi làm về, Bố bảo: “Cái Hòa đậu bình”, nó thở phào nhẹ nhõm, nhảy cõn lên vì vui sướng. Thật hú vía!

Nó lên lên lầu tâm sự với Ánh. Nó tin rằng Ánh hiểu được những ý nghĩ trong đầu của nó nên nó chỉ lặng nhìn em thôi. Trong góc tối của căn gác lửng, đôi mắt em dịu dàng, hờn hờ như chia sẻ niềm vui cùng nó. Nó không còn thấy sợ đôi mắt Ánh nữa.

Năm thi Tú tài hai, nó cũng cầu xin và được toại nguyện. Nó biết Ánh đã tha thứ cho nó và luôn phù hộ nó, nhưng nó không muốn lạm dụng sự che chở của em, nó chỉ cầu xin trong những lúc thật khó khăn, tuyệt vọng. Nó không kể chuyện này với ai nhưng khi Mẹ nhắc đến sự linh thiêng của những người chết trẻ thì nó vội vã thêm vào: “Như em Ánh vậy đó!”

Cuộc chiến leo thang, Sài Gòn hỗn loạn, cảnh nhà đơn chiếc, toàn là đàn bà và thằng em trai út nhỏ xíu. Bố đang làm việc bên Lào, có thể đem cả gia đình theo

nhưng vì sự học của các con mà để gia đình ở lại VN. Nay muốn xum họp bên Lào thì lại có lệnh cấm xuất ngoại. Cả ngày Mẹ đôn đáo ngoài đường tìm đủ cách để ra đi. Nó đến trường mà không học được gì, lớp vắng hoe, khăn tang trắng buồn thảm. Vài đứa bạn tính chuyện bỏ học, về quê, chúng nó dáo dác nhìn quanh rồi kẻ tai rù rì: “Về quê sống chui nhủi dễ hơn, trốn đi cũng dễ. Ở lại đây, tụi CS vô, nó bắt gái Sài Gòn lấy thương phế binh CS thì chắc chết.” Nó nghĩ đến ngày CS tràn vào Sài Gòn mà sợ run. Ai cũng đoán sẽ có một sự trả thù tàn bạo của CS, một cuộc tắm máu, cướp đoạt gia sản, ... Ai cũng tìm đường chạy khỏi Sài Gòn, đi ra nước ngoài. Nó sợ quýnh lên không biết phải làm gì để giúp Mẹ. Nó lại tìm đến Ánh, khẩn thiết cầu xin.

Dọn xong mấy cái tủ dưới nhà, đồ đạc xếp gọn trong những thùng lớn nhỏ ngổn ngang trên sàn, nó nhảy mấy bậc cầu thang hẹp lên căn gác lửng. Ngày mai gia đình rời Việt Nam. Đang lúc tuyệt vọng cùng cực thì Bộ Ngoại giao cho phép gia đình và cả tứ thân phụ mẫu được xuất ngoại đoàn tụ gia đình, Mẹ như chết đi sống lại. Từ lúc có visa đến lúc ra đi chỉ có mấy hôm, dập dồn bao nhiêu chuyện phải làm, nó nghỉ học luôn để dọn nhà.

Bà Ngoại đang ngồi bệt xuống sàn, lau những bát hương cho sạch, trên bàn thờ hình ảnh vẫn còn y nguyên. Bà quỳn luyến mọi thứ, tàn ngần không biết nên bỏ cái nào, giữ cái nào, cả buổi sáng lay hoay mãi vẫn chưa xong.

- Cháu giúp bà thu dọn bàn thờ được không ạ?
- Ừ, cháu giúp bà, gỡ hình tổ tiên khỏi khung ảnh, những tấm ảnh nhỏ mình đem theo, còn ảnh lớn thì đốt cháu ạ.
- Còn bàn thờ Phật có phải dọn không bà?
- Không. Cứ để nguyên như thế.

Nó đứng nghiêm trang, chấp tay lạy ba lạy, khẩn lời từ biệt, cầu xin tổ tiên và Ánh phù hộ cho chuyến đi được bình an, may mắn vì chuyến máy bay trước bị bắn rớt tan tành. Nó gỡ ảnh ra khỏi khung, xếp gọn vào trong chậu men trắng, châm lửa. Ngọn lửa màu vàng nhạt, từ góc chậu lan nhanh, những tờ giấy quăn lại, cháy đen thành những mảng tro xốp. Lửa lan từ tóc Ánh đến đuôi mắt và cuối cùng cả đôi mắt long lanh chỉ còn loáng lại một tia sáng xanh lơ, tàn tro theo ngọn lửa bùng, nhẹ bay lên cao như những hạt bụi tản mát. Nó xếp tấm ảnh nhỏ xíu của Ánh vào phong thư. Ra đi với rất ít hành trang, không đủ để chuẩn bị cho một cuộc đời mới

nhiều cam go và thử thách, nó cảm nhận được sự phấn đấu khó khăn đang chờ đợi nhưng nó đã sẵn sàng vì nó tin rằng Ánh sẽ luôn ở bên cạnh nó.

Nguyễn P. Thúy
October 17, 2012